

Πυξίδα για την πρόβλεψη προστατευτικού καθεστώτος των ασυνόδευτων παιδιών τα συμπεράσματα της εκδήλωσης του Δικτύου για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Την Τρίτη 20 Ιουνίου 2023, στην επέτειο της **Παγκόσμιας Ημέρας Προσφύγων**, που φέτος τραγικά συνέπεσε με το πολύνεκρο ναυάγιο ανοιχτά της Πύλου, οι οργανώσεις που συμμετέχουν στο Δίκτυο Συνηγορίας για τα Δικαιώματα του Παιδιού (Child Rights Advocacy Network – CRAN) πραγματοποίησαν τη διαδικτυακή συζήτηση με τίτλο **«Παιδιά χωρίς χαρτιά - παιδιά σε αδιέξοδο;»**.

Επίκεντρο της συζήτησης ήταν η ενίσχυση της θεσμικής προστασίας των ασυνόδευτων παιδιών στην Ελλάδα, με την παροχή σταθερού καθεστώτος διαμονής, εφόσον πρόκειται για παιδιά, που ταξιδεύουν ασυνόδευτα.

Η δικηγόρος και υπεύθυνη συνηγορίας στο Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες **Αγάπη Χουζουράκη**, με αφορμή και το τραγικό ναυάγιο στην Πύλο, αναφέρθηκε στον αγώνα των προσφύγων και όσων μετακινούνται, ανάμεσά τους και ο πλέον ευάλωτος πληθυσμός των παιδιών και τόνισε τη σημασία της δημιουργίας ασφαλών διόδων για τους ανθρώπους σε μετακίνηση.

Πριν αρχίσουν οι κεντρικές ομιλίες τέθηκε το πλαίσιο της εκδήλωσης που αφορούσε την πρόβλεψη για χορήγηση νόμιμου καθεστώτος στα ασυνόδευτα παιδιά για όσο διάστημα τουλάχιστον είναι ακόμα παιδιά, για την λειτουργία του θεσμού της επιτροπείας και την ανασφάλεια και έκθεση των παιδιών σε κινδύνους για όσο διάστημα δεν έχουν νομιμοποιητικά έγγραφα.

Στην εκδήλωση μίλησε η **νεαρή Α.** από το Κονγκό, που ήρθε στην Ελλάδα ως ασυνόδευτο κορίτσι και παρουσίασε τις δυσκολίες που αντιμετώπισε μετά την άφιξή της στη χώρα μας, επισημαίνοντας τα συναισθήματα που ένιωσε όταν έλαβε την απόρριψη του αιτήματος διεθνούς προστασίας σε πρώτο βαθμό και την ματαιότητα που ένιωσε στον αγώνα της. *«Η χειρότερη μέρα στη ζωή μου. Είχα βγει από το σώμα μου»*.

Επίσης, την εμπειρία του και τα συναισθήματά του μοιράστηκε ο **Μπ., ασυνόδευτο αγόρι** από τη Συρία που βρίσκεται οκτώ μήνες στην Ελλάδα. Ο Μπ. ευχαριστώντας τους επαγγελματίες που τον υποστηρίζουν δήλωσε ότι αισθάνεται ασφαλής που βρίσκεται σε μια ειρηνική χώρα, όμως φοβάται και δεν μπορεί να ηρεμήσει όσο δεν λαμβάνει νομιμοποιητικά έγγραφα, τόσο ο ίδιος όσο και άλλα παιδιά. *«Προσπαθώ να ξεχάσω τον πόνο που έχω μέσα μου»* ανέφερε στην εκδήλωση ο Μπ.

Εκ μέρους των συνδιοργανωτών, επισημάνθηκε η πολύ καλή συνεργασία που υπάρχει μεταξύ των οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών με την Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων (ΕΓΠΑΑ) και τη Βοηθό Συνήγορο για τα Δικαιώματα του Παιδιού, και αναγνωρίστηκε από όλους το έργο και τα θετικά βήματα που έχουν γίνει στην προστασία των ασυνόδευτων παιδιών από την ίδρυση της ΕΓΠΑΑ.

Ο Ειδικός Γραμματέας Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων **Ηρακλής Μοσκόφ** και η συνεργάτιδα της ΕΓΠΑΑ **Κωνσταντίνα Μπαρτσώκα** αναφέρθηκαν στο έργο που έχει επιτελέσει η Ειδική Γραμματεία, ιδιαίτερα όσον αφορά την άμεση στέγαση και προστασία των ασυνόδευτων παιδιών.

Παράλληλα τόνισαν τη σύμπλευση της ΕΓΠΑΑ με τις Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών, παρουσιάζοντας τόσο υποθέσεις που διαχειρίστηκαν όσο και το πλαίσιο του θεσμού της

επιτροπείας και την υλοποίησή του, που προγραμματίζεται να εκκινήσει εντός των επόμενων εβδομάδων.

Η Βοηθός Συνηγόρου, αρμόδια για θέματα Δικαιωμάτων του Παιδιού **Θεώνη Κουφονικολάκου**, και η τ. πρόεδρος δευτεροβάθμιας επιτροπής ασύλου **Φαίη Φραγκισκάτου**, επισήμαναν την ανάγκη πρόβλεψης για τη χορήγηση άδειας διαμονής στα ασυνόδευτα παιδιά.

Η κ. Φραγκισκάτου ανέφερε ότι το σχετικό άρθρο (134) του Κώδικα Μετανάστευσης που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τα ασυνόδευτα παιδιά, δεν είναι άμεσα εφαρμόσιμο, όμως με την συμπερίληψη των κέντρων φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων και των διαμερισμάτων ημιαυτόνομης διαβίωσης στην έννοια των οικοτροφείων του άρθρου 134 παρ. 4 του Ν. 5038/23 θα μπορέσει να υπάρξει δυνατότητα περαιτέρω προστασίας.

Η κ. Κουφονικολάκου υπογράμμισε ότι θα είναι πολιτισμική οπισθοχώρηση η συμφιλίωση με τις εικόνες νεκρών στα ναυάγια. Η ίδια, αναφορικά με το θεσμικό πλαίσιο πρότεινε ρητά την υπαγωγή των παιδιών σε καθεστώς άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους στη βάση του βέλτιστου συμφέροντος και μόνο, κάτι που αναφέρεται τόσο από την Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού σε περίπτωση μη υπαγωγής τους σε διεθνή προστασία, όσο και από το Δίκτυο Ευρωπαίων συνηγόρων, ενώ αναφέρθηκε επίσης στις σχετικές νομοθετικές πρωτοβουλίες άλλων χωρών υποδοχής στην ΕΕ, όπως είναι η Ιταλία και η Ισπανία.

Επιπροσθέτως, τόνισε ότι η προϋπόθεση εφαρμογής του άρθρου 161 παρ. 2 του Ν. 5038/23 σχετικά με την πλήρη κάλυψη ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης ουσιαστικά ακυρώνει την πρόβλεψη προστασίας αφού με την ενηλικίωση ή με την ενδεχόμενη απορριπτική απόφαση παύει και η όποια κάλυψη ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης.

Στη συζήτηση που ακολούθησε με το κοινό και μέλη της Κοινωνίας των Πολιτών τέθηκαν ερωτήματα και ακούστηκαν προτάσεις και τοποθετήσεις με σκοπό την εύρεση των καλύτερων δυνατών μέσων για την επίτευξη της προστασίας των ασυνόδευτων παιδιών, με αργωγούς όλους τους επαγγελματίες στο πεδίο της παιδικής προστασίας.

Κοινή συνισταμένη αποτέλεσε η σύμπνοια των φορέων που συμμετείχαν για την αναγνώριση της ανάγκης να αποκτήσουν τα ασυνόδευτα παιδιά ένα προστατευτικό καθεστώς, κάτι που αποτελεί και στόχο της Εθνικής Στρατηγικής της ΕΓΠΑΑ.

Η συζήτηση που έγινε για την αξιοποίηση του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου και μέσω ενεργειών για την απλοποίησή του προκειμένου να μπορέσει το άρθρο 134 του Ν. 5038/23 να λειτουργήσει ως γέφυρα στο ενταξιακού χαρακτήρα άρθρο 161 του Ν. 5038/23 για τη δεκαετή άδεια διαμονής, αποτελεί την πυξίδα και ένα πρώτο βήμα για την πρόβλεψη προστατευτικού καθεστώτος των ασυνόδευτων παιδιών λαμβάνοντας υπόψιν το βέλτιστο συμφέρον τους.

*Στην εκδήλωση προβλήθηκε απόσπασμα του βραβευμένου φιλμ Μικρού Μήκους «Footsteps on the wind» (2021), της δημιουργού Maya Sanbar.

**Οι συνδιοργανώτριες οργανώσεις του Δικτύου
Συνηγορίας για τα Δικαιώματα του Παιδιού**